

30.6.2021

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 31.5.2021 (Dnro VN/13889/2021)

LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSESTA KARHUKIINTIÖKSI 2021-2022

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta
asetusluonnoksesta seuraavaa:

YLEISTÄ

Maa- ja metsätalousministeriön asetuseräluonnoksessa suurimmaksi sallituksi
saalismääräksi on esitetty 457 karhua, joista poronhoitoalueella voitaisiin
kaataa 90 ja muualla Suomessa 367. Kiintiössä olisi siten kokonaisuudessaan
73 poikkeuslupaa enemmän kuin edellisvuonna.

Jo viime vuonna Suomen karhukannan lähes yhtäjaksoinen, vuodesta 2012
jatkunut kasvu Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan luultiin tavoitteen
mukaisesti saatavan taittumaan valtakunnan tasolla, kun poikkeuslupia
myönnettiin kaikkien aikojen ennätysmäärä. Kanta-arvion laadinnan
keskeisenä perustana olevia karhupentueita arvioitiin kuitenkin nyt vuonna
2021 olevan noin 12 % edellistä arviota enemmän. Myös todennäköisin
karhujen lukumääräarvio nousi peräti 2670–2800 yksilöön.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan on edelleen tärkeää huomioida, että
tulomuutto Venäjältä Suomeen yhdessä korkean pentutuoton kanssa ovat
ilmeisiä syitä siihen, miksi kanta näyttää vähentymättä kestävästi selvästi
korkeampaa metsästysverotusta kuin eurooppalaiselle karhukannalle usein
sopivaksi päätelty noin 10 % kannasta (Heikkinen ym. 2019). Lisäksi
kannanhoidollinen metsästys ei kohdistu juuri ollenkaan lisääntyvään kantaan,

30.6.2021

koska pennulliset naaraat ja alle 1-vuotiaat pennut ovat aina rauhoitettuja. Urosvoittoisen ja ikärakenteeltaan nuoren karhusaaliin takia karhukannan lisääntymistuloksen kannalta avainasemassa olevien aikuisten naaraiden metsästyskuolleisuus on jo pitkään ollut uroksia pienempää.

Suomen karhukanta on vahvasti suotuisan suojelun tasolla. Metsästäjäliiton mielestä esityksen mukainen karhun kannanhoidollisen metsästyksen jatkaminen on välttämätöntä. Se on ehdottomasti paras tapa hoitaa karhukantaa ja pitää se ihmisarkana. Karhunmetsästys luo hyvinvointia riistatalouteen sekä vaalii arvokasta kulttuuriperintöämme. Kannanhoidollinen karhunmetsästys Suomessa sopii hyvin esimerkiksi muille EU-maille siitä, miten suurpetokantoja voidaan menestyksekkäästi hoitaa metsästäjällä.

Kuten asetusesityksen taustamuistiossa jälleen todetaan, on hyvin todennäköistä, että karhukannan hoito metsästyksellisin keinoin on lisännyt lajin geneettistä monimuotoisuutta maassamme. Tämä on tärkeä huomio. Metsästyksen sallimisella uusilla tihentymäalueilla, joissa karhunmetsästys ei ole aiemmin ollut mahdollista, on myös liiton kokemusten perusteella positiivinen vaikutus sekä petoyhdyshenkilöverkoston toimivuuteen, että paikallisten ihmisten suhtautumiseen karhuun.

POIKKEUSLUPAMÄÄRISTÄ

Metsästäjäliitto tukee ministeriön esitystä, jossa poikkeusluvalla metsästettävien karhujen enimmäismääräksi Suomessa on määritelty 457 yksilöä. Liitto edelleen muistuttaa, että karhujen pentutuotto on ollut vuosikautia suurempi kuin myönnetyt kaatoluvat, joten metsästettävää määrää ei tule laskea vaan sen on oltava vähintään esitetyllä tasolla.

Luonnonvarakeskus on todennut, että laaditun ennusteen perusteella karhukanta kestää 16 % tunnetun kuolleisuuden ilman kannan pienenemistä. Asetusluonnoksessa esitetty poikkeuslupien kokonaismäärä poronhoitoalueen ulkopuolella prosentiosuutena (15%) toteutuessaan jää edelleen kyseisen rajan alapuolelle, etenkin kun merkittävin osa poikkeusluvista tulee edelleen kohdistumaan Pohjois-Karjalan tihentymäalueille. Poronhoitoalueen verotusprosentiksi esitetään 25,7 %, mikä on Metsästäjäliiton mielestä kohtuullisen hyvin linjassa kasvavien porovahinkojen kanssa, sillä vahingot nousivat edellisvuodesta reilut 400 000 euroa.

Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, että on tärkeää pitää huolta riittävien pyyntilupamäärien saatavuudesta, sillä petovahingot aiheuttavat helposti suurpetovastaisuutta. Myös vahinkojen ennaltaehkäisy suojaamisen menetelmiä kehittämällä on tärkeää. Viime vuonna karhujen kotieläimille, viljelyksille ja mehiläistaloudelle aiheuttamat vahingot olivat noin 310 000 euroa, mikä on 30 000 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Tähän on liiton näkemyksen mukaan syynä karhukannan jatkuva kasvu, vaikka kannanhoidollisen metsästyksen

30.6.2021

järkevää kohdentamista onkin tehty ja suojauskeinoja jatkuvasti parannettu. Edellisvuodesta kasvaneet mehiläisvahingot ovat liiton mielestä myös suoraa seurausta karhukannan kasvusta. Asia vaatii siten jatkossakin vielä aiempaa enemmän panostusta suojausmenetelmiin ja poikkeuslupien kohdentamiseen.

Vahinkoperusteisten pyyntilupien osalta Metsästäjäliitto pitää hyvänä jo vakiintunutta menettelyä, jonka mukaan lupia tulee myöntää aina, mikäli kriteerit täyttyvät, eivätkä myönnetyt vahinkoperusteiset luvat myöskään vähennä kannanhoidollisten lupien määrää. Myönnettävän poikkeuslupamäärän tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan olla tasolla, jossa karhukanta ei enää tihentymäalueilla kasva ja petojen aiheuttamat vahingot voidaan pitää kurissa.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan lausunnon kohteena olevassa ministeriön esityksessä on riittävän monipuolisesti ja todennettuun näyttöön perustuen hahmoteltu kestävään käyttöön perustuvaa suunnitelmallista karhukannan hoitoa, minkä perusteella suurimmat saalismäärät on määritelty. Asetusluonnos jättää poikkeuslupien tarkemman kohdentamisen Suomen riistakeskuksen harkintaan, mikä antaa mahdollisuuden joustavampaan, aitoon tarpeeseen paremmin vastaavaan lupamenettelyyn.

POIKKEUSLUPIEN KOHDENTAMISESTA

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan erityisesti metsäpeurakannan turvaaminen Suomenselällä, Kainuussa sekä Metsäpeura -Life -hankkeen alueilla tulee olla poikkeuslupien kohdentamisessa keskeisessä osassa. Myös alueen muiden hirvieläinkantojen tila suhteessa karhukantaan tulee ottaa huomioon asetuseräluonnoksen taustamuistiossa mainitulla tavalla. Tähän liittyen erityisesti Suomen karhukannan tiheimmälle alueelle Pohjois-Karjalaan suunnattavien lupien harkinnassa tulee liiton mielestä huomioida paikoin varsin alhaiset hirvieläinkannat.

Liitto toteaa, että lupien kohdentamisessa tulee painottaa itäisen Suomen tiheän kannan alueita. Erityisen tärkeää on, että poikkeuslupamäärä pidetään riittävällä tasolla useampia vuosia, jotta karhukannan leikkaus toteutuu suunnitellulla tavalla. Tällä tuetaan hirvikannan kestävä kehitystä ja vähennetään karhun aiheuttamia vahinkoja. Myös levittäytymisalueen poikkeuslupien riittävästä saatavuudesta tulee kuitenkin myös huolehtia. Poikkeuslupien kohdentamisessa Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan tulee yleisesti noudattaa monilajisen kannanhoidon periaatteita ja huomioida kaikkien suurpetojen yhteisvaikutus alueella.

Liitto muistuttaa lopuksi, että jo pidempään valmistelussa ollut karhukannan hoitosuunnitelman päivitys olisi tarpeen saada viimeisteltyä ja toimeenpantua, jotta kannanhoito on jatkossakin suunnitelmallista, viimeisimpään tutkimustietoon ja todennettuihin havaintoihin pohjautuvaa. Tällöin jatkuvasti

30.6.2021

muuttuviin olosuhteisiin ja tilanteisiin karhukannan hoidossa voidaan reagoida entistä paremmin.

Riihimäellä 30.6.2021

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö